

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA PIENIAK przeciwko POLSCE
(Skarga nr 19616/04)

WYROK

STRASBURG

24 luty 2009

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez artykuł 44 § 2 Konwencji. Wyrok ten podlega korekcie wydawniczej przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

W sprawie Pieniak przeciwko Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja)
zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Nicolas Bratza, *Przewodniczący,*

Lech Garlicki,

Giovanni Bonelio,

Ljiljana Mijović,

Päivi Hirvelä

Ledi Bianku,

Nebojša Vučinić, *sędziowie,*

i Lawrence Early, *Kanclerz Sekcji*

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 3 lutego 2009 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w tym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 19616/04) wniesionej w dniu 3 października 2003r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, na podstawie artykułu 34 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („Konwencja”), przez obywatela polskiego Pana Jerzego Pieniaka („skarżący”).
2. Skarżącemu wyznaczono obrońcę z urzędu, Panią M. Wentlandt-Walkiewicz, obrońcę praktykującego w Łodzi. Rząd polski („Rząd”) był reprezentowany przez swojego pełnomocnika, Pana Jakuba Wołosiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.
3. Skarżący podniósł zarzut złego traktowania przez Policję oraz brak przeprowadzenia efektywnego dochodzenia w jego sprawie.
4. Dnia 11 stycznia 2007r. Przewodniczący Czwartej Sekcji Trybunału zdecydował powiadomić Rząd o wpłynięciu skargi. Przyjęto, że sprawa zostanie rozpatrzona w tym samym czasie zarówno co do meritum jak i co do dopuszczalności (art. 29 § 3).

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

5. Skarżący urodził się w 1966r. i mieszka w Sieradzu.

A. Zarzut złego traktowania skarżącego

6. Dnia 18 września 2001r. skarżący został zatrzymany pod zarzutem gwałtu i przewieziony do Komendy Policji w Łukowie, gdzie przebywał 48 godzin. Zatrzymanie zostało przedłużone na dalsze 24 godziny. Skarżący został poddany badaniu lekarskiemu, przez doktora Z.M., który stwierdził u skarżącego tylko powierzchowne zadrapania pochodzące z szamotaniny z drugą osobą. Zdaniem lekarza zadrapania te musiały powstać kilka godzin wcześniej.

7. Zgodnie z wyjaśnieniem skarżącego, funkcjonariusze Policji znieważali go podczas przesłuchania oraz bili po brzuchu, klatce piersiowej, ramionach, twarzy i głowie. Rząd nie odniósł się do twierdzeń skarżącego.
8. W dniu 19 września 2001r. skarżący został doprowadzony do prokuratury przez dwóch policjantów, M.M. i T.K. Skarżący został przesłuchany przez prokuratora. Skarżący twierdził, że doniósł prokuratorowi o złym traktowaniu podczas zatrzymania. Rząd uznał, że podczas trwania przesłuchania prokurator i skarżący byli sami w pomieszczeniu i nie odnotowano żadnych zgłoszonych uwag przez skarżącego, które dotyczyły momentu zatrzymania i przesłuchania go przez Policję.
9. Wieczorem tego samego dnia skarżący źle się poczuł i skarżył się na ból brzucha. Na żądanie skarżącego policjant dyżurny wezwał pogotowie. Po przyjeździe karetki na miejsce, lekarz M.A. podała skarżącemu środek przeciwbólowy. Zwróciła również uwagę na niewielki siniak na klatce piersiowej (2-3 cm) skarżącego. Skarżący dodatkowo uskarżał się na ból w piersi, ból żeber i żołądka.
10. Dnia 21 września 2001r. skarżący został doprowadzony przed Sąd Rejonowy w Łukowie. Sąd postanowił o tymczasowym aresztowaniu skarżącego. Według relacji skarżącego w trakcie przesłuchania ponownie skarżył się na złe traktowanie. Jednak nie ma żadnych dowodów poświadczających złożenie skargi.
11. Tego samego dnia policjant z Komendy Policji w Łukowie, M.M., sporządził oficjalny raport dotyczący tej sprawy. Raport brzmiał następująco:

„Dnia 18 września 2001r. skarżący został zatrzymany w Celinach Szlacheckich, gmina Stanin, pod zarzutem gwałtu na E.C. W areszcie został zbadany przez chirurga/lekarza, Z.M., który nie zaobserwował żadnych śladów na jego ciele, poza zadrapaniami znajdującymi się na jego szyi i w miejscu powyżej klatki piersiowej.

Dnia 19 września 2001r. skarżący został przesłuchany przez Prokuraturę Rejonową w Łukowie. Wieczorem tego samego dnia skarżący poinformował policjanta pełniącego służbę w Komendzie Policji w Łukowie, że został pobity przez oficerów Policji. Na żądanie skarżącego policjant wezwał pogotowie i skarżący został zbadany przez lekarza.

Dzisiaj, podczas posiedzenia w Sądzie Rejonowym w Łukowie, dotyczącego tymczasowego aresztowania skarżącego, skarżący żalił się, że został pobity przez policjantów, gdy był przez nich przesłuchiwany”.
12. Później, tego samego dnia, skarżący został osadzony w Areszcie Śledczym w Siedlcach. Po przewiezieniu go do aresztu zauważono widoczne uszkodzenia na jego ciele, o których przyczynę skarżący został zapytany. Na tę okoliczność skarżący sporządził pisemną notatkę, w której podał do wiadomości, że znęcano się nad nim podczas pobytu w Komendzie Policji. Twierdził, że policjanci kazali mu trzymać ręce nad głową i kiedy jego ręce zaczęły się trząść bili go i mówili, że „wyleczą go z jego obsesji”. Na końcu stwierdził, że byłby w stanie rozpoznać policjantów, którzy go przesłuchiwali.
13. W dniu 24 września 2001r. skarżący został zbadany przez lekarza, P.S. Orzeczenie lekarskie brzmiało:

„Krwiaki i siniaki na obu ramionach. Odruchy prawidłowe. Krwiaki i siniaki na lewym żebrze. Siniaki bez obrzęku na prawej powiece. Brak zmian w gałce ocznej.”

B. Postępowanie dotyczące zarzutów skarżącego

14. W dniu 4 października 2001r., na skutek złożenia skargi przez skarżącego w Areszcie Śledczym w Siedlcach, Komendant Policji z Komendy Policji w Łukowie wszczął wewnętrzne dochodzenie.
15. Dnia 19 października 2001r. T.Z., szef Wydziału Kryminalnego Policji w Łukowie został przesłuchany. Potwierdził, że poinformowano go skargach skarżącego i widział u niego siniaki.
16. Dnia 30 października 2001r., prokurator stwierdził, że nie zauważył u skarżącego żadnych widocznych ran oraz że skarżący nie żalił się na złe traktowanie podczas przesłuchania, które odbyło się w dniu 19 września 2001r.
17. Wewnętrzne dochodzenie w tej sprawie zostało umorzone z uwagi na fakt, iż skarżący nie był w stanie zidentyfikować sprawców pobicia.
18. Dnia 8 października 2002r., w toku postępowania karnego, skarżący wyjaśnił, że został pobity przez policjantów w dniu 19 września 2001r. po przesłuchaniu w prokuraturze.
19. Dnia 12 listopada 2002r. Sąd Rejonowy w Łukowie skazał skarżącego za gwałt. Wyrok został utrzymany w mocy w postępowaniu apelacyjnym.
20. Dnia 16 grudnia 2002 r. skarżący wniósł skargę do Prokuratury Rejonowej w Łukowie na działania Policji.
21. Dnia 17 lutego 2003r. prokurator wszczął śledztwo na podstawie zarzutów skarżącego.
22. Dnia 12 marca 2003r. prokurator umorzył postępowanie w sprawie zarzutów skarżącego. Prokurator uznał, zgodnie z informacjami znajdującymi się w aktach sprawy, że skarżący nie był przesłuchiwany przez policjantów. Dodatkowo skarżący sam przyznał, że ślady zadrapań na jego ramionach, szyi i klatce piersiowej powstały, gdy był wyciągany z krzaków. Co więcej brak w raporcie lekarskim (włącznie z raportem sporządzonym przez lekarza w Areszcie Śledczym w Siedlcach) informacji, że u skarżącego są ślady pobicia. Prokurator wysłuchał zeznań czterech policjantów. Zapewnili oni, że nie przypominają sobie, aby skarżący posiadał jakieś obrażenia. Nie mogli oni również znęcać się nad skarżącym ponieważ nigdy go nie przesłuchiwali. Prokurator wysłuchał zeznań M.A.- lekarza, który badał skarżącego w dniu 19 września 2001r. Doktor nie przypominała sobie, czy skarżący miał jakieś obrażenia lub rany. Zapisała wtedy tylko środek uspakajający ponieważ skarżący cierpiał na nerwoból. Prokurator uznał, że brak jest wystarczających dowodów pobicia skarżącego przez policjantów.
23. Skarżący odwołał się od postanowienia prokuratora. Prokurator nadrzędny nie przychylił się do zażalenia i skierował je do Sądu Rejonowego w Łukowie.
24. Dnia 13 maja 2003r. Sąd utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Sąd wskazał, że nie ma żadnych dowodów na to, że skarżący został pobity przez policjantów. Dodatkowo skarżący poinformował o domniemanym znęcaniu się nad nim pierwszy raz dopiero w dniu 8 października 2002 r., kiedy składał wyjaśnienia przed Sądem Rejonowym w Łukowie. Przed tą datą nigdy nie podnosił tego zarzutu, ani nie skarżył

się w prokuraturze. Skarżący wniósł oficjalne zawiadomienie o popełnieniu przestępstwie w dniu 16 grudnia 2002 r.

25. Dnia 21 sierpnia 2006r. skarżący złożył wniosek o ponowne wszczęcie postępowania w sprawie o złe traktowanie. Wniosek motywował tym, że pod uwagę powinny zostać wzięte dodatkowe dokumenty tj. orzeczenie lekarskie z 21 września 2001 r. doktora M.M. oraz dokumentacja medyczna z Aresztu Śledczego w Siedlcach.
26. Dnia 6 grudnia 2006r. prokurator wszczął ponownie postępowanie.
27. Dnia 7 marca 2007r. prokurator przesłuchał doktora P.S., który badał skarżącego w areszcie śledczym. Lekarz uważał, że siniaki na ciele skarżącego nie rzucały się w oczy i mogły pojawić się na 3 do 5 dni przed badaniem. Dodatkowo stwierdził, że mogły powstać w wyniku ściskania lub popychania. Doktor podkreślił, że jeśli skarżący wskazywałby, że przyczyną krwiaków i siniaków było złe traktowanie odnotowałby to w raporcie.
28. W dniu 23 marca 2007r. prokurator umorzył postępowanie. Prokurator wziął pod uwagę, że skarżący notorycznie zmieniał wersję wydarzeń i że nie było żadnych świadków, którzy mogliby opisać całe zdarzenie. Dodatkowo nie było żadnego medycznego dowodu na to, że skarżący był ofiarą złego traktowania oraz że istniało wysokie prawdopodobieństwo, że rany na ciele skarżącego pojawiły się przy okazji gwałtu, gdy ofiara próbowała się bronić. Prokurator stwierdził, że nie jest możliwe dowieść ponad wszelką wątpliwość rzeczywistych okoliczności, w których obrażenia zostały odniesione.
29. Skarżący nie wniósł zażalenia na to postanowienie.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I PRAKTYKA

30. Zgodnie z brzmieniem artykułu 16 ustawy *o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r.*:

„ 1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- (1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów;
 - (2) pałki służbowe;
 - (3) wodne środki obezwładniające;
 - (4) psy służbowe;
 - (5) pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.
2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.”

31. W myśl paragrafu 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego:

„1. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że policjant działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub mienie.”

Paragraf 6 zaś przewiduje, że:

Kajdanki lub prowadnice można stosować wobec osób skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi”.

PRAWO

I. ZARZUT NARUSZENIA ARTYKUŁU 3 KONWENCJI

32. Skarżący podniósł zarzut złego potraktowania przez funkcjonariuszy Policji oraz brak przeprowadzenia skutecznego postępowania w jego sprawie, co stanowi naruszenie artykułu 3 Konwencji, który stanowi:

„Nikt nie może być poddany torturom ani niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu.”

33. Rząd zakwestionował ten zarzut.

A. Dopuszczalność skargi

34. Rząd wskazywał, że skarżący nie wyczerpał wszystkich dostępnych krajowych środków odwoławczych przysługujących w sprawach dotyczących złego traktowania. Rząd argumentował, że skarżący po umorzeniu postępowania po raz drugi powinien był złożyć zażalenie na postanowienie prokuratora z dnia 23 marca 2007r.
35. Po drugie Rząd zauważył, że skarżący mógł wystąpić do sądu cywilnego o zasądzenie odszkodowania na podstawie artykułu 417 Kodeksu cywilnego.
36. Skarżący odpowiedział, że wyczerpał wszelkie możliwe krajowe środki odwoławcze. Skarżący wnosił zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania z dnia 13 marca 2003r. Później skarżący ponownie wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania, po tym jak zostało ono umorzone.
37. Trybunał zauważył, że zasada wyczerpania środków krajowych zawarta w artykule 35 § 1 Konwencji ma na celu umożliwienie Państwom rozpatrzenie sprawy w ramach ich systemów prawnych zanim zostanie ona wniesiona do rozpatrzenia przez instytucję międzynarodową. Wprawdzie artykuł 35 § 1 Konwencji wymaga, by skarżący wykorzystał krajowe środki odwoławcze przed wniesieniem skargi, ale nie wymaga, by w sprawach, w których prawo krajowe przewiduje szereg porównywalnych środków odwoławczych, zarówno w obszarze prawa cywilnego jak i karnego, skarżący, który skorzystał z jednego dostępnego środka, musiał w razie niepowodzenia wykorzystać

wszystkie dostępne środki odwoławcze (zob. *H.D. przeciwko Polsce*, nr skargi 33310/96, z dnia 7 czerwca 2001 r. oraz *Olszewski przeciwko Polsce* (dec.), nr skargi 55264/00, z dnia 13 listopada 2003 r.)

38. Trybunał odnotowuje, że skarżący wniósł zażalenie na postanowienie z dnia 12 marca 2003r. o umorzeniu postępowania. Dodatkowo złożył wniosek o ponowne wszczęcie postępowania (zob. paragraf 23 i 25 powyżej). Trybunał zatem nie rozpatruje, czy skarżący powinien był po tym jak prokurator umorzył postępowanie, które zostało wszczęte na wniosek skarżącego po raz drugi, skorzystać z innych przysługujących mu środków odwoławczych w celu wywiązania się z obowiązku wynikającego z artykułu 35 § 1 (zob. *mutatis mutandis*, wyrok w sprawie *H.D.*, cytowany powyżej).
39. Trybunał stwierdza, że skarga nie jest oczywiście bezzasadna w znaczeniu artykułu 35 § 2 Konwencji. W dalszej kolejności Trybunał odnotowuje, iż nie jest również niedopuszczalna z jakichkolwiek innych przyczyn i dlatego musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum sprawy

1. Zarzut złego traktowania przez Policję

(a) Oświadczenia stron

40. Skarżący zarzucił, że podczas przesłuchania przez Policję w dniu 18 i 19 września 2001r. policjanci bili go w brzuch oraz po twarzy celem wymuszenia przyznania się do winy. W rezultacie skarżący był opuchnięty i miał podbite oko, jego przegroda nosowa została złamana oraz miał rany na klatce piersiowej i brzuchu. Zarzucił, że tym samym został naruszony artykuł 3 Konwencji.
41. Rząd utrzymywał, że skarżący nie był traktowany w sposób naruszający artykuł 3 Konwencji. Rząd utrzymuje, że nie było żadnych dowodów na to, że obrażenia odniesione przez skarżącego były spowodowane przez niewłaściwe postępowanie policjantów. Dodatkowo wskazywał, że z dowodów zgromadzonych w sprawie można wnioskować, że obrażenia na ciele skarżącego powstały w czasie walki z ofiarą gwałtu, która próbowała się bronić przed skarżącym.
42. Rząd uważa, że odniesione przez skarżącego obrażenia nie są w żadnym wypadku podstawą do powoływania się na treść artykułu 3. W opinii Rządu zadrapania i siniaki na ciele skarżącego nie są na tyle poważne, by mogły wypełniać znamiona niehumanitarnego lub poniżającego traktowania zakazanego artykułem 3.
43. Rząd uznał w rezultacie, że nie zaistniało żadne istotne naruszenie artykułu 3 w toczącej się sprawie.

(b) Ocena Trybunału

44. Trybunał przypomina, że w sytuacji, gdy integralność osoby została naruszona podczas zatrzymania lub w innych okolicznościach, w których osoba była pod kontrolą Policji, każdy taki przypadek będzie domniemanym przykładem złego traktowania (zob. *Bursuc p. Rumuni*, nr 42066/98, § 80, 18 października 2004). Trybunał przypomina, że jeśli tymczasowo aresztowany w chwili zatrzymania jest zdrowy, a w momencie zwolnienia jego stan zdrowia jest pogorszony, to władze krajowe mają obowiązek wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy. W takim wypadku na władzach ciąży szczególny obowiązek wyjaśnienia okoliczności w jakich doszło do pogorszenia stanu zdrowia. W przeciwnym razie dojdzie do naruszenia artykułu 3 Konwencji (zob. *Tomasi p. Francji*,

27 sierpnia 1992r., §§ 108-11, Seria A nr 241-A, i *Selmouni p. Francji* [GC], nr 25803/94, § 87, ECHR 1999-V).

45. Badając sprawę Trybunał z reguły stosuje kryterium dowodu „ponad jakąkolwiek wątpliwość” (zob. *Irlandia p. Zjednoczonemu Królestwu z dnia 18 stycznia 1978 r.*, § 161, Seria A nr 25). Jednakże dowód taki może wynikać ze współistnienia wystarczająco silnych, jasnych i spójnych przesłanek lub z podobnego, nipodważalnego domniemania faktycznego. Gdy fakty przytaczane w sprawie są sprzeczne w całości lub w dużej części, rodzi to domniemanie przemawiające za tym, iż w czasie zatrzymania mogło dojść do naruszeń. Ciężar dowodu spoczywa na władzach krajowych, które powinny zapewnić satysfakcjonujące i przekonujące wytłumaczenie zaistniałych zdarzeń w trakcie zatrzymania (zob. *Ribitsch p. Austrii 4 grudnia 1995r.*, Seria A nr 336, § 3, oraz *Salman p. Turcji* [GC], nr 21986/93, § 100, ECHR 2000-VII).
46. Trybunał zauważa, że złe traktowanie musi osiągnąć pewien minimalny poziom dolegliwości, aby można było mówić o naruszeniu artykułu 3 Konwencji. Jest on z natury względny i uzależniony od takich okoliczności jak czas trwania złego traktowania, wiek, stan zdrowia ofiary, tp.. (zob. *Irlandia p. Zjednoczonemu Królestwu*, cytowany powyżej, p. 65, § 162).
47. Użycie siły wobec osoby pozbawionej wolności – jeśli nie jest absolutnie konieczne ze względu na jej zachowanie – narusza godność ludzką i w zasadzie powinno być traktowane jako naruszenie artykułu 3 Konwencji. (zob. *Ribitsch*, cytowany powyżej, § 38). Na Rządzie spoczywa obowiązek udowodnienia, że użycie siły, które spowodowało powstanie licznych i poważnych obrażeń na ciele skarżącego, nie było niewspółmierne. (zob. *mutatis mutandis*, *Rehbock p. Słowenii*, nr 29462/95, § 72, ECHR 2000-XI, oraz *Matko p. Słowenii*, nr 43393/98, § 61, 2 listopada 2006r.).
48. Wracając do okoliczności sprawy Trybunał zauważa, że skarżący miał trwałe, widoczne obrażenia takie jak krwiaki i sińce, stwierdzone w badaniu lekarskim (zob. par. 13 powyżej). Stopień uszkodzeń ciała skarżącego wskazuje, że obrażenia były dostatecznie poważne, by uznać je za nieludzkie lub poniżające traktowanie (zob. np. *Afanasayev p. Ukrainie*, nr 38722/02, § 61, 5 kwietnia 2005r.). Pozostaje zbadać, czy Państwo powinno ponieść odpowiedzialność zgodnie z artykułem 3 za spowodowanie obrażeń.
49. Rząd wskazywał, że obrażenia skarżącego mogły być rezultatem szamotaniny z ofiarą gwałtu, a biegli lekarze nie byli w stanie jednoznacznie stwierdzić, jakie jest pochodzenie obrażeń u skarżącego. Skarżący zarzucał, że został pobity przez policjantów, w celu uzyskania jego przyznania się do winy.
50. Trybunał odnotował w postępowaniu wszczętym na podstawie zarzutów złego traktowania, podniesionych przez skarżącego, że prokurator utrzymywał, że dowody zebrane w postępowaniu nie są wystarczające, by stwierdzić, że skarżący został pobity przez funkcjonariuszy Policji. Co więcej, było prawdopodobne, że obrażenia powstały w trakcie szamotaniny skarżącego z ofiarą gwałtu.
51. Trybunał odnotowuje, że zaświadczenia lekarskie potwierdzają istnienie obrażeń na ciele skarżącego, ale nie określają czasu ich pojawienia się (zob. par. 9 i 13 powyżej).

52. W przedmiotowej sprawie, z dokumentów zawartych w aktach sprawy nie wynika, że obrażenia stwierdzone na ciele skarżącego powstały zanim skarżący został zatrzymany. W tej sytuacji Trybunał zauważa, że skarżący został w trakcie zatrzymania zbadany przez lekarza, który stwierdził tylko kilka zadrapań (*zob. par. 6 powyżej*). Kiedy skarżący został przeniesiony do Aresztu Śledczego trzy dni później jego obrażenia były tak widoczne, że został poproszony o wyjaśnienie ich pochodzenia (*zob. par. 12 powyżej*).
53. W świetle powyższych ustaleń Trybunał powtarza, że Rząd jest odpowiedzialny za sprawowanie kontroli nad wszystkimi osobami pozbawionymi wolności. Takie osoby są pozbawione ochrony i w związku z tym władze krajowe mają obowiązek chronić je. Trybunał uznaje, że Rząd nie wytłumaczył w sposób przekonujący okoliczności powstania obrażeń u skarżącego. Dlatego Trybunał uważa, że obrażenia są wynikiem złego traktowania skarżącego i powstały w okolicznościach, za które Rząd ponosi odpowiedzialność.
54. Doszło zatem do naruszenia artykułu 3 Konwencji.

2. Rzetelność postępowania

Oświadczenia stron

55. Skarżący utrzymywał, że postępowanie prowadzone w związku z jego zarzutami nie było efektywne i wszechstronne. Skarżący podkreślił, że poinformował o zdarzeniu za pierwszym razem we wrześniu 2001r., ale postępowanie zostało wszczęte dopiero po tym jak wystąpił o nie oficjalnie 30 grudnia 2002r.
56. Rząd nie zgodził się z tym twierdzeniem. Wskazywał, że postępowanie w związku z zarzutami stawianymi przez skarżącego było wszechstronne, efektywne i prowadzone w sposób, który mógł umożliwić zidentyfikowanie i ukaranie sprawców czynu. Fakt zaś, że postępowanie zostało umorzone nie był równoznaczny z naruszeniem Konwencji. Rząd wspominał, że zarzuty skarżącego były przedmiotem badania w trzech odrębnych postępowaniach. Wewnętrzne postępowanie w Policji było prowadzone w październiku 2001r. Następnie dwukrotnie badała zarzuty prokuratura. Jedno z jej postanowień zostało utrzymane w mocy przez Sąd Rejonowy w Łukowie dnia 15 maja 2003r.

Ocena Trybunału

57. Trybunał pragnie zauważyć, że jeśli jednostka występuje z uargumentowaną skargą, iż była ofiarą złego traktowania przez Policję, co stanowi naruszenie artykułu 3 Konwencji, to z przepisów tego artykułu czytanych w związku z artykułem 1 Konwencji, który nakłada na Państwa generalny obowiązek zapewnienia każdemu, kto podlega jego jurysdykcji, praw i wolności gwarantowanych w Konwencji, wynika dla Państwa obowiązek wszczęcia i przeprowadzenia oficjalnego, efektywnego postępowania. To postępowanie powinno być prowadzone w taki sposób, aby było możliwe wskazanie i ukaranie tych, którzy są odpowiedzialni za czyn (*zob. Assenov i inni p. Bułgarii, 28 października 1998r., § 102, Reports of Judgments and Decisions 1998-VIII oraz Labita p. Włochom [GC], nr 26772/95, § 131, ECHR 2000-VI*).

58. Postępowanie w sprawie stawianych poważnych zarzutów o złe traktowanie musi być wszechstronne, co oznacza, że władze krajowe muszą zawsze dokładać należytej staranności, by ustalić co się stało i nie powinny pochopnie decydować o umorzeniu postępowania (*zob. Assenov i inni, cytowany powyżej, § 103*). Władze krajowe muszą zatem podjąć wszystkie niezbędne kroki, aby zabezpieczyć dowody związane ze zdarzeniem, włączając, *inter alia*, zeznania naocznych świadków oraz wyniki ekspertyz sądowych (*zob. Tanrikulu przeciwko Turcji [GC], nr 23763/94, § 104, ECHR 1999-IV oraz Gul przeciwko Turcji, nr 22676/93, § 89, 14 grudnia 2000r.*). Braki w postępowaniu, które uniemożliwiają wykrycie przyczyny powstania obrażeń lub zidentyfikowanie osób za nie odpowiedzialnych narażają na uznanie takiego postępowania za prowadzone z pominięciem powyższych standardów.
59. W przedmiotowej sprawie Trybunał odnotował, że prokurator po wpłynięciu skargi od skarżącego wszczął postępowanie. Nie można jednak z przekonaniem stwierdzić, że postępowanie w tej sprawie było prowadzone w sposób efektywny i rzetelny, spełniający tym samym wymogi z artykułu 3 Konwencji.
60. Trybunał zaobserwował, że skarżący poinformował władze krajowe o złym potraktowaniu przez funkcjonariuszy Policji pierwszy raz 21 września 2001r. Jednak postępowanie zostało wszczęte dopiero w lutym 2003r. (*zob. par 21 powyżej*). Dodatkowo, podczas pierwszego etapu postępowania, Prokuratura nie zbadała wszystkich dostępnych dowodów, a postępowanie zostało ponownie wszczęte na wniosek skarżącego. (*zob. par. 26 powyżej*). Trybunał odnotował, że doktor P.S., który badał skarżącego na jego prośbę w Areszcie Śledczym, został przesłuchany dopiero w marcu 2007 r., tj. pięć i pół roku po badaniu.
61. Trybunał zauważa, że nie znajduje racjonalnego usprawiedliwienia dla serii opóźnień w postępowaniu i całkowitego czasu jego trwania. Te opóźnienia w postępowaniu miały negatywny wpływ na jego skuteczne zakończenie. .
62. Mając powyższe na uwadze Trybunał uznał, że w przedmiotowej sprawie nie przeprowadzono rzetelnego postępowania w sprawie o złe traktowanie. W związku z tym nastąpiło naruszenie artykułu 3 Konwencji.

II. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

63. Artykuł 41 Konwencji stanowi:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów i jeżeli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala na tylko częściowe usunięcie skutków tego naruszenia, Trybunał, gdy zachodzi taka potrzeba, zasądza na rzecz pokrzywdzonego słuszne zadośćuczynienie.”

A: Szkoda

64. Skarżący. domagał się kwoty 20.000 euro tytułem poniesionej przez niego szkody niematerialnej.

65. Rząd zakwestionował to roszczenie.

66. Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę 10. 000 euro tytułem poniesionej szkody niematerialnej.

B: Koszty i wydatki

67. Skarżący, który otrzymał pomoc prawną z Rady Europy nie rościł sobie żadnej kwoty tytułem zwrotu kosztów i poniesionych wydatków.

C: Odsetki za zwłokę

68. Trybunał uznaje za właściwe, aby odsetki z tytułu nieterminowego wypłacenia zasądzonych kwot były ustalone zgodnie ze stopą równą krańcowej stopie procentowej Europejskiego Banku Centralnego, obowiązującą w okresie zwłoki, powiększoną o trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYN TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje* skargę za dopuszczalną;
2. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 3 Konwencji z powodu złego traktowania skarżącego;
3. *Uznaje*, że doszło do pogwałcenia artykułu 3 Konwencji z powodu nieprzeprowadzenia efektywnego postępowania w związku z zarzutami o złe traktowanie;
4. *Uznaje*
 - (a) że pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu, w ciągu trzech miesięcy od dnia, kiedy wyrok stanie się prawomocny, zgodnie z artykułem 44 § 2 Konwencji, kwotę 10,000 euro (dziesięć tysięcy euro) tytułem szkody niematerialnej plus jakikolwiek podatek, jaki może być od tej sumy pobrany, z tytułu poniesionej szkody niematerialnej. Wskazana suma będzie przeliczona na złotówki według kursu z dnia realizacji wyroku,
 - (b) że od wygaśnięcia powyższego trzymiesięcznego terminu do momentu zapłaty płatne od tej sumy będą zwykłe odsetki według stopy procentowej na koniec dnia Europejskiego Banku Centralnego plus trzy punkty procentowe;
5. *Oddala* pozostałą część roszczenia skarżącego o zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim i obwieszczone pisemnie dnia 24 lutego 2009 r., zgodnie z artykułem 77 § 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Lawrence Early
Kancierz

Nicolas Bratza
Przewodniczący